

XI POWIATOWA KONFERENCJA REGIONALNA „OBRAZ POWSTAŃ ŚLĄSKICH W HISTORII, LITERATURZE I KULTURZE”

PANIÓWKI, 10 PAŹDZIERNIKA 2019 R.

Już po raz jedenasty bibliotekarze, nauczyciele i regionaliści z powiatu gliwickiego spotkali się na Powiatowej Konferencji Regionalnej, która odbyła się 10.10.2019 r. w Paniówkach, w hotelu „Biały Dom”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Gliwicach, Urząd Gminy w Gierałtowicach oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Gierałtowicach. Patronat medialny objęli: TVT Silesia, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i „Wiadomości Powiatu Gliwickiego”. Ze względu na przypadającą w tym roku setną rocznicę wybuchu I powstania śląskiego tematem przewodnim spotkania był „Obraz powstań śląskich w historii, literaturze i kulturze”.

Tegoroczne obrady rozpoczął Sławomir Adamczyk, dyrektor Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach, witając wszystkich przybyłych gości. Następnie Leszek Żogała, wójt gminy Gierałtowice, zaznajomił słuchaczy z krótką historią powstańców z wsi należących do gminy oraz przedstawił współczesny obraz Gierałtowic i okolic.

Pierwszy referat wygłosiła Anna Kubica z Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach, dotyczący powstań śląskich w historiografii polskiej i niemieckiej. Skupiła się na przyczynach odwiecznego konfliktu oraz różnych interpretacjach podczas badań prowadzonych nad powstaniami śląskimi w polskiej i niemieckiej historiografii. Jako druga głos zabrała Halina Bieda z Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach. Przedstawiła ofertę kulturalno-edukacyjną Muzeum. Zaprezentowała projekty realizowane w Świętochłowicach, m.in.: Klasówka powstańcza, Filmowa Encyklopedia Powstań Śląskich czy Tramwaj Powstańczy. Kolejne wystąpienie dotyczyło zaangażowania kobiet w powstania śląskie oraz plebiscyt. Referował je Paweł Parys z Muzeum Śląskiego w Katowicach. Przybliżył życie kobiet oraz ich rolę w latach 1919-1921 na ziemiach śląskich. Z kolei Krystyna Turek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

¹ Miejska Biblioteka Publiczna w Knurowie.

scharakteryzowała śląskie pieśni powstańcze, omówiła wybrane przykłady z publikacji źródłowych oraz zwróciła uwagę na wpływ pieśni powstańczych na środowisko artystyczne Śląska. Tematem następnego wystąpienia były powstania śląskie w literaturze polskiej. Referat wygłosiła Katarzyna Tałuc z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zanalizowała wybrane utwory poetyckie, satyryczne oraz prozatorskie. Przedstawiła sposoby postrzegania powstań śląskich krótko przed plebiscytem, jak i podczas samych walk zbrojnych. Ilona Copik z Uniwersytetu Śląskiego omówiła problematykę powstań śląskich w kinie polskim oraz przedstawiła sposoby ujęcia tematu w różnych dekadach. Kolejny prelegent, Maciej Fic z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, skupił się na ukazaniu plebiscytu oraz powstań śląskich w świadomości społecznej. Wskazał niecisłości przywoływane w dyskusjach dotyczących powstań śląskich. Przedostatni referat wygłosił Józef Krzyk, historyk i redaktor „Gazety Wyborczej”. Opisał tzw. wojnę papierową o serca i umysły Górnoszlązaków. Wyświetlił i omówił wybrane plakaty propagandowe z okresu powstań śląskich. Ostatnie wystąpienie należało do Dobrawy Kowalskiej z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Przedstawiła ona projekt edukacyjny realizowany w Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach pt. „Gyszynk dla powstańca”. Przedsięwzięcie dedykowane jest młodzieży, a jego celem jest zaznajomienie młodych ludzi z sylwetkami powstańców, przy użyciu m.in. kodów QR.

Konferencję urozmaicił recital tenorowy Kamila Karolczuka, śpiewaka operetkowego, urodzonego w Gierałtowicach. Uczestnicy mogli również zapoznać się z ofertą wydawniczą Wydawnictwa Vectra oraz Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach. Całość dopełniła wystawa pt. „Książd Władysław Robota – życie i śmierć” przygotowana przez Stefana Dudę, Tatianę Kowalską i Urszulę Kaczmarczyk.

Wystąpienia prelegentów umożliwiły uczestnikom pogłębić i usystematyzować wiedzę związaną z historią powstań śląskich, a to z kolei pozwoliło na próbę podjęcia polemiki, wśród tych którym bliski jest Śląsk.